

KYMENLAAKSON ARJEN TURVALLISUUSOHJELMA 2024-2025

Lausuntokierroksen yhteenveto

Hanna-Kaisa Lähde

Kymen Turva

9.2.2024

KYMEN TURVA- VERKOSTON LAUSUNOPYYNNÖT

Kymenlaakson kaikille kunnille ja HVA:n alla toimiville alueellisille vaikuttamistoimielimille lähetettiin lausuntopyynnöt kirjaamojen kautta marraskuussa 2023

Vastausten DL oli 31.1. 2024

Vastaukset saatiin määräaikaan mennessä kaikista alueen kunnista, sekä alueellisesta ikäihmisten neuvostosta ja vammaisneuvostosta

YHTEENVETO LAUSUNNOISTA

- Pyhtään, Miehikkälän ja Virolahden kunnat lausuivat kaikki ettei kunnalla ole mitään lausuttavaa Kymenlaakson alueelliseen arjen turvallisuusohjelmaan 2024-2025.
- Vastauksen antaneet vaikuttamistoimielimet eivät ehtineet valmistella virallista lausuntoa, mutta heiltä kerättiin yksittäisten jäsenten erillisiä kommentteja kokouksessa.
- Työryhmän vetäjä kävi esittelemässä ohjelmaa näiden kokouksissa.
- Haminan kaupungin lausunto oli lyhyt, minkä mukaan kaupunginhallitus päättää todeta, että Kymen Turvan käynnistämä Kymenlaakson turvallisuusohjelma 2024-2025 vastaa alueellisiin ja paikallisiin arjen turvallisuuden kehittämistarpeisiin, sekä tukee kuntia ja kaupunkeja suunnitelmalliseen arjen turvallisuuden kehittämistyöhön.
- Kotkan ja Kouvolan kaupungeilta tuli molemmilta pidemmät lausunnot, joissa oli enemmän konkreettisia muutos- tai kehittämissuhteita mukana.
- Kaikki kuitenkin hyväksyivät ohjelman, eivätkä palauttaneet uudelleen valmisteluun.

KOUVOLAN KAUPUNGIN KESKEISET HUOMIOT

- Kouvolan kaupunki on tyytyväinen laajaan pohjatyöhön.
- Kouvolan kaupunki näkee hyvänä, että maakunnallinen Arjen turvallisuusohjelma on valmisteltu laajana verkostoyhteistyönä.
- Indikaattoripaketti on kattava ja sitä voidaan hyödyntää myös muussa kehittämis- ja ohjelmatyössä.
- Kouvolan kaupunki ei katso tarpeelliseksi valmistella erillistä omaa turvallisuusohjelmaa.
- Kouvolan kaupunki ehdottaa, että jatkossa ei tehtäisi erillistä arjen turvallisuusohjelmaa, vaan tavoitteet sisällytettäisiin alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan.
- Positiivista ohjelmassa on se, että seuranta on suunnitelmallista ja toteutuu erillisessä seurantaryhmässä.
- Arjen turvallisuusohjelmassa esitetyt tavoitteet ja haasteet ovat kunnan perustehtäviä.
- Kouvolan kaupunki näkee, että jatkossa ohjelmien tulisi ulottua pidemmälle aikavälille -vähintään valtuustokauden ajalle.

KOTKAN KAUPUNGIN KESKEISET HUOMIOT

- Arjen turvallisuuden kertomusosa 2022 on laaja ja siinä on kattavasti tuotu esille mistä osa-alueista arjen turvallisuus sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden yhteisjohtaminen koostuu.
- Alueella toimivien viranomaisten tehtävät on tuotu kattavasti esille.
- Kotkan kaupunki toteaa, että Kymenlaaksossa on lähdetty kunnianhimoisesti toteuttamaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden toimeenpanosuunnitelmaa laajassa verkostossa.
- Kotkan kaupunki pitää kuntakortissa nostettuja paikallisia tavoitteita realistisina. Kaupunki lähtee kuntakortin pohjalta laatimaan omaa turvallisuusohjelmaa.
- Koska erilaisia tavoiteohjelmia ja strategioita on sisällytetty ohjelmaan paljon, Kotkan kaupunki katsoo, että toimenpiteiden vastuutahot ja tavoiteohjelmat, mihin toimenpiteet liittyvät tulee kirjata arjen turvallisuusohjelman 2024–2025 toimenpiteiden yhteyteen selkeämmin näkyviin. → helpottaa seuranta.
- Mikäli indikaattorit sisältävät erikseen varautumisindikaattoreita (kausaliteetti) ja erikseen niitä, joihin omalla toiminnalla voidaan vaikuttaa, tulisi ne erotella ohjelmaan ja kuntakortteihin.
- Indikaattoreiden ja tavoitteen yhteensovittamiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Pääpainon tulisi olla siinä, että voidaanko valitulla indikaattorilla mitata tavoitteen toteutumisen kannalta relevantteja tuloksia. (Eryteisesti hybridivaikuttaminen)
- Kaupunginhallitus toteaa, että alueellinen arjen turvallisuusohjelma vastaa alueellisiin ja paikallisiin arjen turvallisuuden kehittämistarpeisiin, sekä tukee kuntia ja kaupungeja suunnitelmalliseen arjen turvallisuuden kehittämistyöhön.

ALUEELLISEN VAMMAISNEUVOSTON HUOMIOT

Tavoite 1:

- Esteettömyyskartoitus on hieno juttu.
- Miten jalkakäytävien talvikunnossapito on toteutunut?
- Pitää pitää huolta ja huomioida ne heikoimmassa asemassa olevat. Esimerkiksi lähisuhdeväkivalta huomioiden
- Turvallisuuteen vaikuttaa joissakin kunnissa pitkät matkat, jolloin poliisin ja ambulanssin tulo kestää. Poliisin ja ambulanssin pitäisi olla lähempänä.

Tavoite 2:

- Olisi tärkeää tavoittaa myös kotiinsa syrjäytyneet, joilla ei yhteydenottokanavaa.
- On hyvä, että alueellisen ehkäisevän päihdetyön henkilö on aloittanut.

Tavoite 3:

- Ei kommentteja

ALUEELLISEN IKÄIHMISTEN NEUVOSTON HUOMIOT

1. TAPATURMIEN JA LÄHISUHDEVÄKIVALLAN EHKÄISY

Huomiota kohdistettava:

- Myös kotona tapahtuviin tapaturmiin.
- Tapaturmien ehkäisyyn, sillä ikäihmisten määrä on kasvussa ja tätä myötä merkittävää.
- Lähisuhdeväkivallassa ikäihmisiin kohdistuva väkivalta mm. omien lasten taholta.
- Turvakotien vähäisyys Kymenlaaksossa, pitkät etäisyydet asioiden hoitoon kotipaikkakunnalle.

2. SYRJÄYTYMISEN EHKÄISY

- Ikäihmisten osuus syrjäytymisessä merkittävä, vaikuttavina tekijöinä oma kuntoisuus, asumispaikan sijainti ja liikkumisen vaikeus, mm. julkisen liikenteen vähyys.
- Eläkkeelle jäänti iso tapahtuma, syrjäytymisriski kasvaa, kun pudotaan pois yhteisöistä ja työterveydestä.
- Indikaattorilisäys -ehdotus: eläkeläisköyhyys. Lisää myös syrjäytymistä.

3. TURVALLINEN ELINYMPÄRISTÖ

- Ikääntymisestä/vammaisuudesta johtuvat riskit huomioitava, esimerkiksi kuulovamma ja yleisen hälytyksen kuuleminen.
- Liikenneturvallisuus Kymenlaaksossa: riskien kasvu sairaankuljetusten ja päivystysliikenteen lisääntyessä päivystysten/terveysasemien vähetessä (Kouvola-Kotka ja Virolahti-Hamina-Kotka -tieosuuksilla).
- Ikäihmisten turvallisuus maaseudulla ja syrjäkylillä: ambulanssi, poliisi ja palvelut kaukana, julkisen liikenteen puute/vähäisyys, verkkoyhteyksien tai tarvittavien laitteiden puute/toimimattomuus, myös osaamattomuus (digitaidot).
- Venäjä rajanaapurina.
- Syrjäkylät pidettävä asuttuna.

JATKOTYÖSTÖ ANNETTUIJEN LAUSUNTOJEN POHJALTA

- Kuntien lausunnoissa esiin nostetut konkreettiset kehittämissuositukset on huomioitu arjen turvallisuusohjelman rakenteissa.
- Lisätty vastuutahot turvallisuusohjelmaan toimenpiteiden perään.
- Kotkan kuntakorttitalolle nostettu ohjelmat/strategiat joihin tavoitteet liittyvät.
- Vaikuttamistoimielinten huomioista valtaosa on sellaisia, että ne olisi hyvä huomioida kuntakorttien pohjalta tapahtuvassa mahdollisessa jatkovalmistelussa kunnissa → toimitetaan kuntiin hyvinvointisuunnittelusta vastaaville viranhaltioille.
- Lisäksi toimitetaan ne ikäihmisten ja työikäisten palvelupoluista vastaaville työntekijöille hyvinvointialueella.
- Kouvolan huomioidut koskien tulevaa hyvinvointisuunnitelmatyön ja arjen turvallisuussuunnitelmatyön yhdistämistä toimitetaan hyvinvointialueelle vastaavalle taholle (Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päällikkö).

Ehdotukset Kymen Turvalle:

- Kun seurantatyöryhmä aloittaa toimintansa, lausuntojen sisällöt huomioidaan myös seurantatyössä.
- Seurantatyöryhmä seuraa saadaanko erityisesti hybridivaikuttamisen alle uusia alueellisia indikaattoreita (näissä eniten haastetta) ja päivittää kaikkia indikaattoreita uudempaan tarvittaessa.
- Ensimmäisen seurantajakson aikana päivitetään indikaattorit lähtötasolle vuodelta 2023. Nyt indikaattoritieto on osin vanhaa.
- Liitteenä oleva yksittäisen vanhusneuvoston jäsenen lausunto otetaan huomioon tarvittavin osin turvallisuustyön suunnittelussa eri viranomaisissa ja kuntien ja HVA:n toimialoilla.